

Рецензия за магистърска теза

Борилов синодик. Превод на английски език

Мария Иванова Тотоманова-Панева

СУ „Климент Охридски“, ФСФ, катедра „Кирилометодиевистика“

2010 г.

Научен ръководител: проф. д-р Татяна Славова

Този труд поставя един изключително важен и – поради своята специфика – рядко засяган проблем в теорията, историята и практиката на художествения превод – превод на превод, и то превод на английски език от превод на съвременен български на средновековен богослужебен текст. Още в самото начало авторът набелязва съвсем точно и подробно трудностите, произтичащи от характера и предназначението на текста.

Нещо повече, тя навлиза в дълбините на историята и традицията на превода в България, като се спира на ползата от превод на превод за изясняване на преводаческата техника през българското Средновековие.

И бързам още в началото да отбележа, че се е справила отлично.

Изключително важно и доказващо високата професионална подготовка на автора е предварителното изясняване при подхода в превода на имената, топонимите и титлите –реалиите (духовни, държавнически). Веднъж избран, този подход е следван без отклонения до самия край на превода, без да буди възражения.

Преводачката е снабдила превода си с богат пояснителен апарат, който едновременно включва бележките към самия текст и разяснява на слабо или напълно непознатия с българската история англоезичен читател непознатите за него факти, реалии и специфики.

Изключително интересен момент в процеса на превода е взаимното обогатяване и взаимовлияние между превода на текста на съвременен български език и англоезичния превод. Това е уникално явление, на което си струва да се посвети отделна статия или по-разширен труд, тъй като резултатите наистина са впечатляващи.

Отделен и много интересен проблем представлява решението на преводачката за използване на цитатите от библейски текстове поради различията между средновековните и днешните преводи на Библията на английски и български език. Изборът ѝ е напълно оправдан и навярно единствено възможен, като се има предвид, че така се създава усещане за архаично звучене на текста, без да бъде затрудняван неподготвения или слабо подготвен англоезичен читател.

Представена е и изчерпателна библиография.

Авторът не пропуска предварително да обгледа и да си изгради подход към който и да било аспект на превода на подобни текстове. Последователна е в този свой подход и резултатът е налице – разполагаме с прекрасен адекватен превод на английски език, чиито лексикални, стилистични и художествени постижения не подлежат на съмнение. В стилистично отношение целият текст е издържан от край до край и в него няма хлътвания, стилистични неумесности или толеранси.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.06-0024/2012

„Информатика, граматика, лексикография“

*Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз*

Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд

Основно и достойно за най-висока оценка постижение е, че в английския превод е постигнат балансът, необходим той да служи не само за чисто научни цели, но и да бъде достъпен за по-широк кръг от англоезични читатели, интересуващи се от средновековната християнска култура и нейната история и в частност – от приноса на българската средновековна култура.

Самостоятелната ценност на този труд е, че се е опитал и успял да обхване почти всички предходни постижения на англоезичните (и не само) преводи на сходни текстове, привнасяйки едновременно с това спецификата на славянско-православните тълкувания и подходи към текстуалните и лексикални предизвикателства в това конкретно произведение. Трудът на Мария Тотоманова-Панева представлява принос в съкровищницата на преводи на средновековни православни и богослужебни текстове и заслужава най-висока оценка.

Милена Лилова

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.3.06-0024/2012
„Информатика, граматика, лексикография”
Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз
Инвестира във вашето бъдеще!

Европейски социален фонд